ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

A Comparative Study of Thai and Zhuang Idioms

เพ่ยหลวน พัน*
Peiluan Pan
สนิท สัตโยภาส**
Sanit Satyopat
พิศมัย อำไพพันธุ์***
Pisamai Ampaipant

บทคัดย่อ

ภาษาไทยกับภาษาจ้วงเป็นภาษาที่จัดอยู่ในตระกูลภาษาเดียวกันคือตระกูลภาษาไท สาขาภาษาจ้วง-ต้ง หลายปีมานี้ประเทศจีนได้เปิดประเทศและมีความร่วมมือกับไทยมากขึ้น จึงมีผู้สนใจศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาจ้วงและศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจำแนก ลักษณะและภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง โดยใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบต่างและเปรียบเทียบเหมือนและแนวคิดทางภาษาศาสตร์สังคมเป็นแนวการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีความคล้ายคลึงเป็นอย่างมากทั้งในด้านเกณฑ์ของการจำแนก มูลเหตุที่เกิดสำนวน ลักษณะในการสัมผัส การใช้คำ โครงสร้าง ความหมายและการยืมคำจากภาษาอื่นๆ รวมทั้งภาพสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อและค่านิยม ส่วนความแตกต่างระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงแสดงในด้านการจำแนก รูปแบบการสัมผัสบางรูปแบบ แหล่งภาษาที่ยืมสำนวน ความหมายของสำนวนและภาพสะท้อนจากสำนวนในด้านภูมิศาสตร์และประเพณี ซึ่งความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงเหล่านี้มีสาเหตุทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ บทบาทหน้าที่ในสังคมของชนชาติ และภาษาและวัฒนธรรมที่ได้รับจากชนชาติอื่น

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ / สำนวนไทย / สำนวนจ้วง

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
** รองศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
*** รองศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

ABSTRACT

Thai and Zhuang languages are both in the Tai language family branch Zhuang- Dong. The cooperation between Thailand and China became more strengthening because of China's Reform and opening-up policy; therefore, there are more Thai and Chinese or Zhuang people who are interested in comparative study of Thai and Zhuang idioms. The objective of this study was to compare the similarities and differences between Thai and Zhuang idioms as regarding to the classification, the characteristics and the reflection of society and culture by using the Contrastive-Comparative Linguistics theory and Sociolinguistics as a guiding theory of the analysis. The research results showed that there are so many similarities between Thai and Zhuang idioms including ways of classification, source of making idioms, characteristics in the structure, meaning and foreign idioms or reflections of the lifestyle, beliefs and values in many things. The differences between Thai and Zhuang idioms particularly show on the classification, rhyme types and foreign languages from which the foreign idioms are borrowed, the different animals or things that used as Metaphor to make same or different idiomatic meanings and the reflection of geography and Social Custom. Those similarities and differences between Thai and Zhuang idioms may cause by history, geography, roles of their nationalities and languages in society and language and culture derived from other nationalities.

Keywords: Comparative study / Thai Idioms / Zhuang Idioms

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายปฏิรูปและการเปิดประเทศของจีน ได้ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างประเทศจีนกับไทยมากขึ้นเรื่อยๆ จึงเกิดกระแสความร่วมมือทางวิชาการระหว่างจีนกับไทย นักวิชาการจ้วง-จีนได้ร่วมทำการวิจัยเรื่องศึกษาเปรียบเทียบจ้วง-ไทยในด้านภาษาและวัฒนธรรม หลายๆ เรื่อง เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากรกับมหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ได้ร่วมทำการวิจัยเรื่อง“การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมดั้งเดิมชนชาติจ้วง-ไทย”(2534-2537) “การศึกษาจ้วงกับไทยในมิติภาษา”ของมณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ และ ปราณี กุลละวณิชย์ ส่วนนักวิชาการจีน เช่น ฉินเชิ่งหมิ่น (覃圣敏 2006, หน้า 29) ได้สรุปต้นกำเนิดและวิวัฒนาการของชาวจ้วงและชาวไทยว่าเป็นชนร่วมเชื้อสายแต่ต่างสาขากันเพราะมีต้นตระกูลร่วมกันจึงมีสิ่งที่เหมือนกันทางด้านประเพณีสืบทอด แต่เนื่องจากต้องการอพยพเคลื่อนย้ายจึงทำให้วัฒนธรรมประเพณีวิวัฒนาการไปในทิศทางที่ต่างกันจนกลายเป็นสองชนชาติที่ต่างมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ชาวจ้วงและชาวไทยเป็นชนร่วมเชื้อสายนั้นสามารถพิสูจน์จากหลักฐานด้านภาษาและประเพณีวัฒนธรรมได้ หากพิจารณาในแง่สังคมวัฒนธรรม ชาวจ้วงและชาวไทยล้วนมีอาชีพกสิกรรมเป็นหลัก มีกระบวนการทำนาเหมือนกัน ต่างชอบอยู่เรือนมีใต้ถุน ชื่อของเครื่องเรือนตลอดจนประเพณีการอยู่อาศัยก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน โครงสร้างทางสังคม ในหมู่บ้านชาวจ้วงและชาวไทยจะมีทั้งระบบเครือญาติที่ถือสายฝ่ายพ่อและสายฝ่ายแม่แต่ฐานะของเครือญาติสายแม่สูงกว่า เมื่อพิจารณาในแง่ภาษา ทั้งสระ พยัญชนะและโครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาไทยและภาษาจ้วงจะเหมือนกันทั้งหมด ศัพท์พื้นฐานที่มีความใกล้เคียงกันทั้งเสียงและความหมายเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นในวงการภาษาศาสตร์จึงได้จัดให้ภาษาไทยกับภาษาจ้วงรวมอยู่ในตระกูล

ภาษาเดียวกันมานาน จากการเปรียบเทียบคำศัพท์โดยใช้รายการศัพท์ 200 คำที่เป็นคำต้นแบบของคำที่เป็นพื้นฐานในภาษามนุษย์ซึ่งออกแบบโดยสวาเดส (Swadesh) ผลการเปรียบเทียบพบว่าอัตราความใกล้เคียงกันสูงถึง 65% จากการสรุปข้อเหมือนดังกล่าวข้างต้น จึงน่าจะยืนยันได้ว่าชาวไทยและชาวจ้วงมีต้นกำเนิดเดียวกัน

จากการวิจัยทางประวัติ ภาษาและวัฒนธรรมจ้วง-ไทย นักวิชาการทั้งจีนและไทยมีความเห็นพ้องกันว่าชาวจ้วงและชาวไทยถือเป็นกลุ่มชนชาติจ้วง-ไทย เป็นพี่น้องกันมาช้านาน ภาษาจ้วงกับภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลเดียวกัน คือภาษาตระกูลไท (The Tai language family) ชาวจ้วงในประเทศจีนกับชาวไทยในประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกันอยู่มากมายทั้งในด้านภาษาวัฒนธรรมและด้านอื่นๆแต่เนื่องมีการแยกย้ายถิ่นไปอยู่ในแต่ละพื้นที่ก็ย่อมมีความแตกต่างด้วย การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยกับภาษาจ้วงจึงเป็นหัวข้อวิจัยที่น่าสนใจสำหรับนักวิจัยต่างๆจนถึงปัจจุบัน

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีความสำคัญเพราะว่า สำนวนมีความสำคัญต่อชาวไทยและชาวจ้วงมาก สำนวนมีปรากฏอยู่ในทั้งภาษาไทยและภาษาจ้วงตั้งแต่สมัยโบราณ ชาวไทยและชาวจ้วงถือสำนวนเป็นมรดกสั่งสอนอบรมลูกหลานมาตลอดให้ลูกหลานอยู่ในกรอบความประพฤติที่ดีงาม สำนวนช่วยให้การใช้ภาษามีชีวิตชีวามีความชัดเจน เป็นที่เข้าใจง่ายจึงเป็นส่วนสำคัญของวรรณคดีของทุกชาติทุกภาษา สำนวนสะท้อนภาพวัฒนธรรมและประเพณีสะท้อนภาพความคิดความเชื่อภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคมแต่ละสมัย การศึกษาสำนวนจึงทำให้เห็นเหตุการณ์ต่างๆในอดีต เห็นภาพแสดงวัฒนธรรมต่างๆของสังคมทั้งในส่วนที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และทำให้เข้าใจวิถีชีวิตและพฤติกรรมตลอดจน ความคิดของคนในสังคมได้ดี ดังนั้นการศึกษาสำนวนจึงมีคุณค่าและสำคัญมาก และหากได้มีการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงก็จะทำให้มองเห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างภาษาและวัฒนธรรมไทยกับภาษาและวัฒนธรรมจ้วง

งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงในด้านการจำแนก ลักษณะและภาพสะท้อนจากสำนวนโดยมีแนวคิดบนพื้นฐานว่าชาวจ้วงกับชาวไทยมีความใกล้ชิดทางสายเลือด ภาษาจ้วงกับภาษาไทยและวัฒนธรรมจ้วงกับไทยมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับจ้วงและไทย พบว่ามีนักวิชาการไทยและจีนได้ทำวิจัยเกี่ยวกับจ้วง-ไทยค่อนข้างมาก แต่การวิจัยของนักวิชาการส่วนมากจะเน้นศึกษาในมิติภาษา มิติวัฒนธรรมดั้งเดิม และยังมีนักวิชาการน้อยมากที่ศึกษาสำนวนจ้วง และยังไม่มีนักวิชาการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจ้วงกับไทยในมิติต่างๆเลย ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงจึงเป็นงานวิจัยที่น่าสนใจและมีประโยชน์ด้านการศึกษาทางวิชาการ อนึ่ง ด้วยความสนใจของผู้วิจัยในฐานะที่เป็นชาวจ้วงและได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ได้สัมผัสกับภาษาและวัฒนธรรมของทั้งจ้วงและไทย จึงเกิดความสนใจและแรงบันดาลใจทำงานวิจัยนี้ขึ้นนำผลวิจัยมาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักวิชาการอาจารย์หรือนักศึกษาทั้งหลายที่กำลังศึกษาหรือคิดจะศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย-จ้วงหรือศึกษาภาษาตระกูลไทต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างด้านการจำแนกประเภทระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างด้านลักษณะการสัมผัส การใช้คำ โครงสร้าง ความหมายและการยืมสำนวนจากภาษาอื่นของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงในสภาพภูมิศาสตร์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ศาสนาและความเชื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ข้อมูลหลักของการวิจัย ได้แก่ หนังสือสำนวนไทยและหนังสือสำนวนจ้วงที่จะใช้คัดเลือกตัวอย่างสำนวนจำนวน 6 เล่มที่เสนอในขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลประกอบการวิจัย ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทยและสำนวนจ้วง รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยเปรียบเทียบจ้วง-ไทย เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบเทียบภาษาศาสตร์สังคม เอกสารเกี่ยวกับภาษาไท ประวัติและวัฒนธรรมไทยและจ้วง ฯลฯ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางและหลักการในการศึกษาวิเคราะห์สำนวนไทยและสำนวนจ้วงตามประเด็นอันพึงประสงค์

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การอ่านวิเคราะห์และตารางเปรียบเทียบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาสำนวนไทยและสำนวนจ้วงจากแหล่งข้อมูล ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจัดเก็บข้อมูลที่ได้บันทึกลงตารางเปรียบเทียบ พร้อมคัดเลือกตัวอย่างสำนวนตามหัวข้อประเด็นเพื่อประกอบในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือ ศึกษาเปรียบเทียบการจำแนกสำนวนระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบและใช้ตารางเปรียบเทียบ เปรียบเทียบลักษณะระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง โดยพิจารณาข้อมูลจากตารางเปรียบเทียบลักษณะการสัมผัสระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงพร้อมยกตัวอย่างและเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำ โครงสร้าง ความหมายและการยืมสำนวนจากภาษาอื่นระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงพร้อมยกตัวอย่างและการศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนระหว่าง สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงด้วยการรวบรวมภาพสะท้อนสภาพภูมิศาสตร์ ภาพสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาพสะท้อนค่านิยม ภาพสะท้อนศาสนาความเชื่อของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงเพื่อเปรียบเทียบระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงพร้อมยกตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการศึกษาพบว่า

1. การเปรียบเทียบการจำแนกประเภทระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

การจำแนกสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่าง กล่าวคือสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งนิยมจำแนกประเภทตามลำดับตัวอักษรเพราะสะดวกในการค้นหาสำนวนและทั้งนิยมจำแนกประเภทตามเนื้อหา แต่สำนวนไทยมีเกณฑ์การจำแนกมากกว่าสำนวนจ้วง สำนวนไทยนอกจากมีการจำแนกสำนวนตามลำดับอักษรและเนื้อหาแล้ว ยังมีจำแนกประเภทตามมูลเหตุที่เกิด โครงสร้าง จำนวนพยางค์ และจำแนกตามสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบหรืออ้างอิง ซึ่งสำนวนจ้วงมีจำแนกตามลำดับอักษรและเนื้อหาเท่านั้น

จากการศึกษาการจำแนกสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงตามมูลเหตุที่เกิด พบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีมูลเหตุที่เกิดหลายมูลเหตุและมีมูลเหตุที่เกิดที่คล้ายกันคือ มูลเหตุที่เกิดจากธรรมชาติ การกระทำ ศาสนาประเพณีความเชื่อ การดำรงชีวิต ส่วนของร่างกายอวัยวะต่างๆและอุบัติเหตุ เมื่อได้ศึกษาตัวอย่างสำนวน

พบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงเกิดจากธรรมชาติเป็นจำนวนมากที่สุด มีที่เกิดจากน้ำ ฟ้า ฝน ลม สัตว์และพืช ต่างๆ สัตว์ พืชที่นำมาอ้างอิงมีคล้ายกัน เช่น ไก่ วัว ปลา เสือ ข้าว หญ้า ต้นไม้ ฯลฯ มีความแตกต่างเล็กน้อย อยู่ที่สัตว์หรือพืชบางชนิดที่สำนวนไทยมีอ้างอิงแต่สำนวนจ้วงไม่มี เช่น ช้าง จระเข้ มะพร้าว

ความแตกต่างในการจำแนกประเภทสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงตามมูลเหตุที่เกิด ได้แก่ สำนวนจ้วงไม่มีสำนวนที่เกิดจากการละเล่นและวรรณคดี สำนวนที่เกิดจากนิทานและประวัติศาสตร์ก็มีน้อยมากและก็เป็นสำนวนที่ยืมมาจากภาษาอื่น การที่สำนวนจ้วงไม่มีสำนวนเกิดจากมูลเหตุวรรณคดีมีสาเหตุซับซ้อนมาก สิ่งสำคัญที่สุดคงเพราะว่าภาษาจ้วงไม่มีตัวอักษร(ภาษาเขียน)มาบันทึกนิยาย นิทาน วรรณคดี เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ต่างๆ การเล่ากันปากต่อปากรุ่นต่อรุ่นในภูมิภาคที่มีภูเขา การคมนาคมลำบากทำให้นิยายนิทาน วรรณคดี เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ต่างๆแพร่หลายออกไปยาก จึงไม่ค่อยมีสำนวนจ้วงที่เกี่ยวกับวรรณคดีที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร จึงเป็นความแตกต่างที่เห็นได้ชัดระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

แม้ว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีมูลเหตุที่เกิดที่คล้ายกัน แต่รายละเอียดของเนื้อหาก็มีความแตกต่างกันบ้าง เช่น สำนวนไทยที่มาจากดินฟ้าอากาศเป็นสำนวนที่นำลักษณะของอากาศ ฝนมาเปรียบเทียบความหมายต่าง ๆ แต่สำนวนจ้วงมีสำนวนฤดูกาลหรือสำนวนสภาพอากาศเป็นสำนวนที่สังเกตอากาศจากปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือสภาพอากาศของแต่ละฤดูกาลเพื่อตักเตือนเกษตรกรทำภาระกิจงานเกษตรตามฤดูกาล เช่น Moed buen gya,fwnraq daengz (มดย้ายบ้านเพราะฝนจะตกหนัก) byajraez ndaw gingcig, naz dub gik couh ndaem(ฟ้าผ่าในวันจิงเจอ นาทุบก้อนดินโคลนแล้วก็ดำ หมายความว่าถ้าในวันจิงเจอมีฟ้าผ่าก็เริ่มกิจการดำนาได้แล้ว จิงเจอ (jing zhe) เป็น1ใน 24 ช่วงฤดูกาลตามปฏิทินจันทรคติของจีน จิงเจอ มีความหมายว่าตื่น ซึ่งมีที่มาจากในวันจิงเจอ จะมีฟ้าผ่าเป็นครั้งแรกของปี ฟ้าผ่าแรกนี้ทำให้สัตว์ที่หลับในฤดูหนาวตื่นขึ้นมา สิ่งต่างๆในธรรมชาติเริ่มฟื้นฟู จิงเจอจึงเป็นสัญลักษณ์ของการมาถึงของฤดูใบไม้ผลิของจีน และเป็นสัญลักษณ์การเริ่มกิจการทางงานเกษตรด้วย มักจะตรงกับวันที่ 5 มีนาคม ตามปฏิทินคริสต์ศักราช

ส่วนสำนวนที่เกิดจากศาสนาพบว่าสำนวนไทยมีที่เกิดจากศาสนาพุทธ และมักเป็นสำนวนที่เกี่ยวกับกิจกรรม คำสอนหรือความเชื่อทางศาสนาพุทธ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อันเป็นการสื่อสารว่าศาสนาพุทธยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในชีวิตของคนไทย วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยและพระสงฆ์คงยังเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคมไทย ซึ่งต่างจากสำนวนจ้วงที่เกิดจากศาสนาพุทธหรือลัทธิเต๋าที่แค่เป็นการกล่าวถึงคำเกี่ยวกับศาสนาพุทธหรือเต๋าเท่านั้น เช่นGuh dauh mbouj lau fangz daeuz(เป็นอาชีพนักบวชเต๋า ไม่กลัวผีใหญ่) และมีการล้อเลียนด้วย เช่น Hozsiengh mbouj ganj haw,ganj haw haw cix saix(พระสงฆ์ไม่ ไปตลาดนัด ตลาดนัดก็จะเลิก) อันเป็นการสื่อสารว่าพระสงฆ์หรือนักบวชในลัทธิเต๋าไม่ได้มีฐานะสูงในสังคมชาวจ้วงโดยเฉพาะพระสงฆ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นเพราะประเทศจีนมีการให้ยกเลิกความเชื่องมงายในช่วงปฏิวัติทางวัฒนธรรม วัดต่างๆ จึงถูกทุบพังเป็นจำนวนมากจนปัจจุบันนี้วัดกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากกว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนจีนและคนจ้วง

2. การเปรียบเทียบลักษณะระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การเปรียบเทียบลักษณะการสัมผัสของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

การเปรียบเทียบลักษณะการสัมผัสของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงพบว่าลักษณะด้านการสัมผัสมีความคล้ายคลึงกันมากกว่าความแตกต่าง กล่าวคือสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีทั้งการสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ และมีทั้งการสัมผัสในวรรคและสัมผัสระหว่างวรรค แต่มีความแตกต่างเล็กน้อยในรูปแบบการสัมผัสบางรูปแบบ เช่น การสัมผัสในวรรค สำนวนไทยมีการสัมผัสสระกับคำที่ชิดกันในต้นหรือท้ายสำนวนซึ่งสำนวนจ้วงไม่มี ด้านการสัมผัสระหว่างวรรค สำนวนไทยพบการสัมผัสท้าย-หัววรรค สัมผัสต่อกันและท้าย-กลาง วรรค

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

สัมผัสต่อกัน ซึ่งพบในสำนวนไทยที่มีสองวรรคขึ้นไป ส่วนสำนวนจ้วงไม่พบลักษณะการสัมผัสแบบนี้ แต่มีการสัมผัสแบบท้าย-กลางวรรคกับท้าย-ท้ายวรรคผสมสัมผัสกันและแบบท้าย-กลางวรรคกับท้าย-ท้ายวรรคกับท้าย-กลางวรรคผสมสัมผัสกัน ในสำนวนที่มีสองวรรคขึ้นไปซึ่งเป็นลักษณะการสัมผัสที่สำนวนไทยไม่มี

2.2 การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำ ของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

จากการศึกษา พบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีลักษณะด้านการใช้คำที่คล้ายกันมากกว่าความแตกต่าง กล่าวคือทั้งมีลักษณะการซ้ำคำในวรรค การล้อคำในวรรคและการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามในวรรค ความคล้ายคลึงเช่น สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีการซ้ำคำคำเดียวกันติดกัน(เช่นไทย:งูๆปลาๆ,จ้วง:It it ngeih ngeihเอ็ดเอ็ดยี่ยี่) การซ้ำคำในวรรคทั้งมีการซ้ำคำคำที่ตามมีความหมายคล้ายกัน(เช่น ไทย:มีหน้ามีตา ,จ้วง:Mbouj leix mbouj laix ไม่สนใจไม่ใยดี)และการซ้ำคำคำที่ตามมีความหมายต่างกัน(เช่น ไทย:กล้าได้กล้าเสีย,จ้วง: Byongh dai byongh lix ครึ่งตายครึ่งเป็น) ทั้งมีการซ้ำคำระหว่างวรรคในลักษณะซ้ำคำที่อยู่ตำแหน่งเดียวกัน(ไทย:ขี้หมูรา ขี้หมาแห้ง,จ้วง: Cienz an lai,cienz max noixเงินอานมาก เงินม้าน้อย) และทั้งมีการซ้ำคำสองจังหวะระหว่างวรรคด้วย(เช่นไทย:คบเด็กสร้างบ้าน คบหัวล้านสร้างเมือง,จ้วง: Siengj rox gaenx cam,siengj gwn gaenx hag) ส่วนการล้อคำในสำนวน ซึ่งพบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีการล้อคำแบบคำที่มีความหมายคล้ายโดยมีการแบ่งละเอียดออกว่า มีการล้อคำกับคำที่อยู่ติดกัน(เช่น สำนวนไทย:กว้างใหญ่ไพศาล, สำนวนจ้วง: Mbaek mingz cwng coh เรียกชื่อร้องชื่อ)และล้อคำที่ไม่อยู่ติดกัน(เช่น ไทยวันโกนไม่ละ วันพระไม่เว้น) ความแตกต่างเล็กน้อยพบที่ตำแหน่งของคำที่ซ้ำ เช่น สำนวนไทยมีการซ้ำคำที่สองกับคำที่สี่(เช่น ฟังหูไว้หู)ซึ่งสำนวนจ้วงไม่พบการซ้ำคำในลักษณะนี้ และในด้านการซ้ำคำระหว่างวรรค สำนวนไทยมีลักษณะพิเศษ คือมีการซ้ำคำที่อยู่ต่างตำแหน่งระหว่างวรรค(เช่น เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง) และการซ้ำคำคำเดียวกันติดกันของสำนวนจ้วงเป็นการซ้ำคำที่ให้สำนวนมีความหมายเน้นย้ำ(เช่น Ikiknyauh nyauhร้อยล้านล้านล้าน คือจำนวนมาก)ซึ่งสำนวนไทยไม่เกี่ยวกับการเน้นยำความหมาย ด้านการล้อคำ สำนวนไทยมีการล้อคำที่มีความหมายตรงกันข้าม((เช่น บุญต้องหาบ บาปต้องละ))ซึ่งสำนวนจ้วงไม่มีการล้อคำแบบนี้ แต่สำนสนจ้วงมีการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามมาเปรียบเทียบหรือกล่าวในสำนวนจ้วงเป็นจำนวนมาก(เช่น Bak ndei sim naeuhปากดีใจเน่า)

2.3 การเปรียบเทียบลักษณะด้านโครงสร้างของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะโครงสร้างของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงก็มีความคล้ายมากกว่าความแตกต่าง ความคล้ายคลึง ได้แก่ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีโครงสร้างที่ไม่มีสัมผัสสระกับโครงสร้างมีสัมผัสสระ ด้านโครงสร้างที่ไม่มีสัมผัสสระ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงล้วนมีโครงสร้างที่เป็นคำ เป็นวลีและเป็นประโยค สำนวนที่มีจำนวนคำน้อยกว่า 4 คำมักไม่มีการสัมผัสสระ ส่วนโครงสร้างที่มีสัมผัสสระ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมักจะเป็นวลีหรือประโยคที่มี 4 คำขึ้นไปได้แก่ 4 คำ 6 คำ 7 คำ และ 10 คำ มักจะเป็นโครงสร้างทั่วไปของสำนวนไทยและสำนวนจ้วงที่มีเสียงสัมผัสสระ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงเป็นกลุ่มคำหรือประโยคที่มีจำนวนคำหลายๆแบบ ซึ่งสำนวนไทยมีตั้งแต่จำนวน 1-16 คำ สำนวนจ้วงมีตั้งแต่ 2-18 คำ และด้านจำนวนวรรค สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีโครงสร้างที่เป็นวรรคเดียวหรือหลายวรรคก็ได้ 1-2 วรรคเป็นโครงสร้างทั่วไปของสำนวนไทยและสำนวนจ้วง แต่ก็มีสำนวนส่วนน้อยที่มีโครงสร้าง 3-4 วรรค

ความแตกต่างด้านลักษณะโครงสร้างของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงนั้น สำนวนไทยมีโครงสร้างที่เป็นคำเดี่ยวซึ่งสำนวนจ้วงไม่มี สำนวนไทยที่มีจำนวนคำเลขเดี่ยว (เช่น 5 คำ) มักจะไม่มีการสัมผัสสระ(แต่อาจสัมผัสอักษร) แต่สำนวนจ้วงเป็น 5คำก็มีสัมผัสสระด้วย ด้านจำนวนวรรค สำนวนไทยมีมากสุดเป็น 4 วรรค แต่สำนวนจ้วงมากสุดมีถึง 6 วรรค สำนวนจ้วงมีโครงสร้างที่อิสระมาก จำนวนคำในสำนวนมีทั้ง 3 คำ 5 คำ

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

7 คำ 9 คำ 10 คำ และ15 คำ เป็นจำนวนมาก และสำนวนจ้วงที่มีสองวรรคหรือมากกว่าสองวรรค จำนวนคำของแต่ละวรรคสำนวนจ้วงทั้งที่เท่ากันและไม่เท่ากันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเทียบกับสำนวนไทยแล้ว สำนวนไทยมีโครงสร้างที่เป็นระเบียบเรียบร้อยมากกว่าสำนวนจ้วง กล่าวคือ มักเป็นจำนวนเลขคู่ แต่ละวรรคมักมีจำนวนคำเท่ากัน

2.4 การเปรียบเทียบด้านความหมายของสำนวนไทยและสำนวนจ้วง

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่าลักษณะด้านความหมายของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมี 3 ลักษณะ ได้แก่ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีสำนวนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายกันและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีสำนวนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายกันและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีสำนวนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายกันและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน

ความคล้ายคลึงกันในด้านความหมายของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นการสื่อสารที่แสดงให้เห็นว่า กลุ่มชนต่างๆอาจมีความคิดที่ตรงหรือคล้ายคลึงกันได้ แม้จะใช้ภาษาที่แตกต่างกันก็ตาม ด้วยเหตุนี้เราจึงอาจพบสำนวนที่มีความหมายเป็นอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันในภูมิภาคต่างๆ ภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่าภาษาสัมพันธ์กับภูมิอากาศ ในภูมิอากาศแบบหนึ่งการใช้คำในภาษาก็เป็นแบบหนึ่ง ความหมายของภาษาสัมพันธ์กับความรู้สึกนึกคิดในบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกัน หมายถึงคำๆเดียวกันแต่ความรู้สึกของบุคคลในต่างวัฒนธรรมมีความรู้สึกต่างกัน ชาวไทยกับชาวจ้วงเคยร่วมเชื้อสายมาก่อนและเคยอาศัยอยู่ในภูมิภาคเช่นเดียวกันจึงไม่แปลกเลยว่าสำนวนไทยกับสไนวนจ้วงมีความคล้างคลึงทางความหมายและสิ่งที่นำมาอ้างอิง และการแยกย้ายไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกัน สิ่งแวดล้อมที่ต่างกันและการได้รับอิทธิพลทางภาษาและวัฒนธรรมจากชชนชาติอื่นที่ต่างกันก็ทำให้สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีความแตกต่างด้านความหมายและสิ่งที่นำมาอ้างอิง ดังที่ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่าภาษาสะท้อนภาพสังคมและเปลี่ยนแปลงตามสังคม

2.5 การเปรียบเทียบลักษณะการยืมสำนวนจากภาษาอื่นของสำนวนไทยและสำนวนจ้วง

จากการวิเคราะห์การยืมสำนวนจากภาษาอื่นของสำนวนไทยพบว่า

ความคล้ายคลึงคือ สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีการยืมสำนวนจากภาษาอื่นและทั้งมีมีการยืมสำนวนจากภาษาจีน สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีวิธีการยืมเฉพาะของตนเองและมีหลายวิธีด้วย วิธียืมที่คล้ายกันคือ การทับเสียง การแปลความหมายการแปลตรง และสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมักจะยืมสำนวนจีนที่มาจากวรรณกรรมจีนหรือเรื่องเล่า นิทานซึ่งมีประวัติที่มา (เช่นกระบี่ไร้เทียมทาน มาจากสำนวนจีน**天**(tiān) **下**(xià) **无** (wú) **敌** (dí)) ในจากวรรณกรรมกำลังภายในจีน《**天蚕**变หนอนไหมสวรรค์แปลงกาย》) วิธีการยืมสำนวนจีนกลางของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงคล้ายกัน คือ การแปลตรง(เช่น ไม่เห็นโลงศพ ไม่หลั่งน้ำตา ยืมจากสำนวนจีน**不**(Bù)**见**(jiàn)**棺材**(guāncái)**不**(bù)**落**(luò) **泪** (lèi) การแปลความหมายซึ่งสิ่งที่นำมาอ้างอิงอาจมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย(เช่น กิ่งทองใบหยก ยืมจาก**金** (jīn)**童**(tong) **玉**(yù)**女**(nǚ)ทองชายหยกหญิง สำนวนจ้วงLaep da aj bak (หลับตาอ้าปาก) ยืมจากสำนวนจีนว่า **信**(xìn)**口**(kǒu) **开**(kāi) **河** (hé) อ้าปิดปากตามใจชอบ) ความแตกต่าง ได้แก่ สำนวนไทยมีการยืมสำนวนจากภาษาบาลีสันสกฤต(เช่น วัดลอยเท้า) ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ(เช่นแกะดำBlack sheep)และภาษาเขมร(เช่นเตะซีมะโด่ง) แต่สำนวนจ้วงได้ยืมสำนนจากภาษาจีนภาษาเดียวเท่านั้น สำนวนไทยมีการยืมสำนวนจากภาษาจีนทั้งที่เป็นภาษาจีนกลางและภาษาจีนแต้จิ๋วในเมื่อสำนวนจ้วงยืมสำนวนจากภาษาจีนกลางเท่านั้น

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

ด้านวิธีการยืมสำนวนจีนแต้จิ๋ว สำนวนไทยใช้ภาษาไทยทับเสียงหรือใช้เสียงเดิมของภาษาแต้จิ๋ว(เช่นแบไต๋) แต่สำนวนจ้วงใช้ระบบเสียงภาษากุ้ยหลิ่วทับเสียงภาษาจีน (เช่น Faz yangz gvangj daq发(fā) 扬(yáng) 光(guāng)大(dà)) การยืมสำนวนจีนโดยใช้ภาษาจ้วงแปลโดยตรงของสำนวนจ้วงมีลักษณะที่ว่าสำนวนจ้วงยังคงรักษาความหมาย ภาพลักษณ์ (สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบหรืออ้างอิง) และท่วงทำนองของสำนวนภาษาจีนเดิมได้ ถึงแม้ว่าการยืมสำนวนแบบการแปลตรงของสำนวนไทยสามารถรักษาความหมายเดิมของสำนวนจีนได้แต่ภาพลักษณ์และรูปแบบโครงสร้างมีเหมือนเดิมบ้างและเปลี่ยนแปลงบ้าง การยืมสำนวนจากภาษาอังกฤษของสำนวนไทยเป็นการแปลตรงความหมายของทุกคำในสำนวนเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนสิ่งที่เปรียบเทียบหรืออ้างอิง

3. การเปรียบเทียบระหว่างภาพสะท้อนจากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง

3.1 ความคล้ายคลึงของภาพสะท้อนจากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง คือ ภาพสะท้อนทางภูมิศาสตร์ จากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงล้วนแสดงให้เห็นว่าชาวไทยกับชาวจ้วงได้อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่อุดมสมบูรณ์ ภาพสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายกัน คือ มีวิถีชีวิตใกล้ชิดและพึ่งพาธรรมชาติ ได้ใช้ธรรมชาติเป็นแหล่งอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ส่วนการประกอบอาชีพพบว่าชาวไทยกับชาวจ้วงส่วนมากประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์และประมง ในด้านภาพสะท้อนค่านิยม คนไทยกับชาวจ้วงมีค่านิยมที่คล้ายกันในด้านการใช้ชีวิตไม่ประมาท กล่าวคือ ไม่วางใจคนเกินไป ต้องรู้จักการป้องกันอุบัติเหตุ ฯลฯ ชาวไทยกับชาวจ้วงมีค่านิยมด้านนับถือผู้อาวุโสเช่นกัน ในด้านค่านิยมมีค่านิยมทางมารยาท ชาวไทยกับชาวจ้วงต่างนิยมให้คนมีมารยาท ให้พูดสุภาพ คนไทยกับชาวจ้วงล้วนนิยมการใช้ชีวิตแบบสันโดษ เน้นมีความกตัญญูกตเวที สอนให้รู้จักระลึกบุญคุณและตอบแทนบุญคุณผู้ที่ช่วยเหลือ ผู้มีบุญคุณแก่ตน คนไทยกับชาวจ้วงมีค่านิยมด้านการพูดจาที่คล้ายกันคือให้ระมัดระวังการพูด ให้คิดรอบคอบแล้วค่อยพูด ในภาพสะท้อนศาสนาความเชื่อ คนไทยกับชาวจ้วงทั้งนับถือศาสนาพุทธและมีความเชื่อในเรื่องขวัญ เจ้าที่ และ ผี

3.2 ความแตกต่างระหว่างภาพสะท้อนจากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง มีดังนี้

ภาพสะท้อนทางภูมิศาสตร์จากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงล้วนแสดงให้เห็นว่าชาวไทยกับชาวจ้วงได้อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศและสภาพอากาศที่ต่างกัน กล่าวคือ ชาวไทยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ(ที่ราบแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง) ส่วนชาวจ้วงอาศัยอยู่ในภูมิภาคที่เป็นภูเขาและป่าไม้ สภาพอากาศของภูมิภาคที่ชาวไทยอาศัยมีอากาศร้อน แห้งแล้งก็มีฤดูฝน แต่อากาศในภูมิภาคที่ชาวจ้วงอาศัยอบอุ่น มีฝนฟ้าคะนองบ่อยๆ ภาพสะท้อนค่านิยมด้านนับถือผู้อาวุโส ชาวไทยเน้นอาชีพของผู้ที่ได้รับการยกย่อง เช่นครู อาจารย์ ชาวจ้วงเน้นความสามารถ ประสบการณ์และความรู้ คำพูดของผู้ใหญ่ที่ยกย่องนับถือ เห็นว่าคำพูดของผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างของผู้น้อย สำนวนไทยสะท้อนค่านิยมยกย่องอำนาจยศศักดิ์ ชาติวุฒิ เผ่าพันธุ์และตำแหน่งฐานานุรูป ให้รู้จักที่สูงที่ต่ำ ซึ่งสำนวนจ้วงไม่มีภาพสะท้อนเหล่านี้ ในด้านค่านิยมทางมารยาทคนไทยนิยมความสุภาพอ่อนโยน ไม่ตัดรอนหักหาญน้ำใจกัน ชาวจ้วงนิยมการรู้จักทักทายผู้ใหญ่ แขกและเจ้าของบ้าน เห็นว่าพ่อแม่มีหน้าที่สั่งสอนมารยาทให้ลูก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธการใช้ชีวิตแบบสันโดษที่คนไทยนิยมแสดงออกว่าไม่กระตือรือร้นแข่งขันในการทำงานหนักถือว่าความสุขอยู่ที่ความพอใจ แต่ชาวจ้วงสอนให้อย่าโลภหรือละโมบเกินไปเพราะการโลภสามารถนำซึ่งภัยแก่ตนได้ ในด้านภาพสะท้อนค่านิยมทางการพูด คนไทยนิยมพูดจานิ่มนวล ชาวจ้วงนิยมตักเตือนว่าอย่าพูดเกินหรือพูดเด็ดขาด ต้องรู้จักไว้ช่องทางให้ตนเอง ในด้านภาพสะท้อนค่านิยมทางการทำงาน คนไทยนิยมอาชีพสบาย งานเบา ชอบอาชีพราชการรักความสวยงามประณีต ชาวจ้วงให้ความสำคัญแก่งานเกษตรมากกว่างานอื่นๆ นิยมการทำงานขยัน การมีประสิทธิภาพ การทำงานที่มีวิธีเทคนิค เช่นให้สังเกตฤดูกาล ปริมาณน้ำและ ปุ๋ยที่เหมาะสม ฯลฯ ให้ลงมือปฏิบัติจริง ในด้านภาพสะท้อนศาสนาความเชื่อ พบว่าคนไทยมีความเชื่อในเรื่องบุญกรรม เชื่อไสยศาสตร์การ

ดูและทำนายลักษณะของคนและสัตว์ประเพณีต่างๆซึ่งชาวจ้วงเชื่อหมอดูพ่อมดแม่มดแบบดั้งเดิมและเทพเจ้าต่างๆด้านศาสนาพบว่า คนไทยใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการพบปะกัน เพื่อการทำบุญ การบวชและการศึกษาความรู้ ตลอดจนมีค่านิยมในการสร้างวัดของผู้มีฐานะดี แต่เนื่องจากชาวจ้วงไม่เคยก่อเป็นศูนย์ศาสนาหรือสร้างวรรณคดีศาสนาที่เป็นแนวร่วมเอกภาพของตนเอง ศาสนาที่ชาวจ้วงนับถือจึงปะปนไปด้วยลัทธิเต๋ากับศาสนาพุทธ แต่พระ นักบวชเต๋า หมอดูหรือพวกแม่มดพ่อมดไม่ใช่นักปราชญ์อันมีฐานะที่ได้รับความยกย่องอย่างสูงจากสังคมจ้วง

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการจำแนก ลักษณะและภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงพบว่าสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงทั้งมีความคล้ายคลึงและความแตกต่างซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3 ประการอย่างที่ผู้วิจัยตั้งไว้ กล่าวคือ

การจำแนกของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีความคล้ายคลึงและความแตกต่าง โดยเฉพาะความแตกต่าง คือสำนวนจ้วงมีคนศึกษาและจัดจำแนกน้อยมากเมื่อเทียบกับสำนวนไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่สำนวนไทยมีการจำแนกและศึกษาละเอียดมากกว่าสำนวนจ้วงนั้นเป็นเนื่องจากฐานะและบทบาททางสังคมของภาษาไทยกับภาษาจ้วงที่ต่างกันซึ่งเป็นผลวิจัยที่สอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมว่าภาษาเป็นการสื่อสารของสังคมและปัจจัยต่างๆในสังคมมีอิทธิพลต่อลักษณะการใช้ภาษา

ลักษณะด้านการสัมผัส ลักษณะด้านการใช้คำและโครงสร้างของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงน่าจะมีความคล้ายคลึงมากกว่าความแตกต่าง หากสังเกตจากตัวอย่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงที่ประกอบในการนำเสนอผลวิจัยจะสามารถเห็นว่าภาษาไทยกับภาษาจ้วงมีคำศัพท์ที่พูดใกล้เคียงกันเป็นจำนวนมาก (เช่น นา na) หลักภาษาเช่นลำดับการเรียงคำของประโยคก็เหมือนกันอันเห็นได้ชัดเจนจากการสร้างสำนวนที่มีโครงสร้างคล้ายกัน มีการกล่าวสำนวนที่เหมือนกัน อีกทั้งยังมีสำนวนที่มีความหมายและสิ่งที่นำมาอ้างอิงเหมือนกันหมดเป็นจำนวนมาก ความคล้ายคลึงในด้านลักษณะภาษาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยกับภาษาจ้วงมีความสัมพันธ์ทางภาษาที่ใกล้ชิดมากอันสอดคล้องกับผลวิจัยของนักวิชาการต่างๆว่าภาษาไทยกับภาษาจ้วงเป็นภาษาอยู่ในตระกูลเดียวกัน ส่วนความแตกต่างอยู่ในลักษณะด้านการยืมสำนวนจากภาษาอื่นทั้งนี้เพราะว่าภาษาไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอินเดียและภาษาจ้วงได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีความคล้ายคลึงกันและความแตกต่าง จากความคล้ายคลึงทางภาพสะท้อนจากสำนวนไทยและจ้วงเห็นว่าชาวไทยกับชาวจ้วงมีวิถีชีวิตที่คล้ายกันคือชีวิตที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ประกอบอาชีพงานเกษตร ชาวไทยกับชาวจ้วงมีค่านิยมที่คล้ายกันในบางเรื่องเช่นนิยมกตัญญูกตเวที นิยมเคารพนับถือผู้ใหญ่ มีความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่นเรื่องเจ้าที ผี ขวัญ ฯลฯ จากแตกต่างระหว่างภาพสะท้อนจากสำนวนไทยกับจ้วงเห็นว่าชาวไทยกับชาวจ้วงอาศัยอยู่ภูมิภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศและสภาพอากาศที่ต่างกัน มีค่านิยมที่ต่างกันในบางด้าน เช่นสำนวนไทยสอนให้ชาวไทยรู้จักที่สูงที่ต่ำ ยกย่องชาติวุฒิ เผ่าพันธุ์ แต่ชาวจ้วงไม่มีสำนวนสอนในด้านเหล่านี้ นอกจากนี้ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมยังเห็นว่าชาวไทยกับชาวจ้วงมีความเชื่อทางศาสนาที่ต่างกันด้วย กล่าวคือ นอกจากเชื่อศาสนาพุทธแล้ว ชาวไทยเชื่อศาสนาพราหมและชาวจ้วงเชื่อลัทธิเต๋าด้วย

การที่สำนวนไทยกับสำนวนจ้วงมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างอาจเป็นผลรวมทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ทางสังคมและอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากชาติอื่นๆ

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

ผลการวิจัยเปรียบเทียบเหล่านี้สอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบต่างและผลการวิจัยที่นักวิชาการจีนและไทยที่ศึกษาเปรียบเทียบไทย-จ้วงว่าชาวไทยกับชาวจ้วงมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดที่ใกล้ชิดกันจึงมีมีความสัมพันธ์ทางภาษาที่ใกล้ชิด อาศัยอยู่ภูมิภาคเขตร้อนจึงมีความคล้ายคลึงกันในด้านวิถีชีวิต ความเชื่อและวัฒนธรรมด้านอื่นๆ แต่เนื่องจากอาศัยอยู่พื้นที่ ประเทศที่ต่างกันและได้รับอิทธิพลจากชนชาติอื่นที่ต่างกันจึงมีความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรมเช่นกัน เช่น ปราณี กุลละวณิและมณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2549:บทคัดย่อ)ว่าภาษาไทยกับภาษาจ้วงอยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน คือตระกูลภาษาไท ทั้งสองภาษามีระบบเสียงโครงสร้างคำและวิธีการสร้างคำที่เหมือนกันและต่างกัน ภาษาไทยกับภาษาจ้วงได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศที่ต่างกัน กล่าวคือ ภาษาจ้วงได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนและภาษาไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาบาลี-สันสกฤต ผลวิเคราะห์ที่ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีผลอิทธิพลต่อสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงในด้านการจำแนกและภาพสะท้อนของงานวิจัยครั้งนี้ก็ได้สอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมและแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, หน้า 15-24) ด้วยว่าภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรม และเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคม ตัวแปรทางสังคมสำคัญที่มีอิทธิพลต่อภาษาได้แก่ ชั้นสังคม ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่หรือแหล่งพื้นเพดั้งเดิมของผู้พูดภาษา ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยสามารถให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสำนวนจ้วงให้กับผู้อ่านที่สนใจเรื่องภาษาจ้วงและสำนวนจ้วง

1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถให้ความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาเปรียบเทียบจ้วง-ไทย ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง สามารถเก็บตัวอย่างสำนวนจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทยได้สำหรับอาจารย์หรือนักวิชาการที่สนใจการศึกษาไทย-จ้วง

1.3 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการแลกเปลี่ยนความคิดความเข้าใจระหว่างชาวไทยกับชาวจ้วงในโอกาสต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อมีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการเปรียบเปรยของสำนวนไทยหรือสำนวนจ้วงให้ละเอียดกว้างขวางลึกซึ้งมากขึ้น เช่นอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ การพูดเกินความจริง ฯลฯ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในการเปรียบเทียบสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบหรืออ้างอิงในสำนวนไทยกับสำนวนจ้วง โดยเฉพาะสัตว์ที่นำมาอ้างอิงให้ละเอียดเพื่อให้เห็นถึงความคิดหรือความรู้สึกต่อสัตว์ต่างๆ เช่น เสือ วัว ฯลฯ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบวัตถุประสงค์การใช้สำนวนของสำนวนไทยกับสำนวนจ้วงให้ละเอียดมากขึ้น เช่นการใช้สำนวนเพื่อสืบทอดประสบการณ์ เพื่ออบรมสั่งสอน เพื่อประชด เพื่อเกี้ยวพาราสี ฯลฯ

2.4 ควรมีการศึกษาข้อมูลสำนวนจ้วงที่เป็นมุขปาฐะในท้องถิ่นกับชาวจ้วงแท้ๆเพื่อเติมความสมบูรณ์แก่ความจำกัดของข้อมูลภาษาจ้วงที่เป็นลายลักณ์อักษร

ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.3 พฤษภาคม – สิงหาคม 2557 ISSN 2408 - 0845

เอกสารอ้างอิง

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ และปราณี กุลละวณิชย์. (2549). **การศึกษาจ้วงกับไทยในมิติภาษา**.การสัมมนาการศึกษาจ้วง-ไทยที่มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี นครหนานหนิง. เอกสารอัดสำเนา.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉิน เซิ่งหมิ่น(覃圣敏 (2006). **ชนชาติจ้วงกับชนชาติไทยเป็นชนชาติในรูปรากเดียวกัน《壮族和泰族是同根生的民族** การสัมมนาการศึกษาจ้วง-ไทยที่มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี นครหนานหนิง. เอกสารอัดสำเนา.